

SZAKMAI NEMZETI FÓRUM

a magyar földgáz-felhasználási piac minden szereplőjének

2014. szeptember 17.

A Szakmai Nemzeti Fórum egységes gázz szakmai ajánlása

2014. szeptember 17-én megtartott Szakmai Nemzeti Fórum összefoglalása
és az egységes szakmai állásfoglalás a 2015. szeptember 26-án életbelépő
813 és 814/2013/EU Energiahatékonysági rendeletek témában.

Az EU rendeletek kapcsán a legfontosabb az, hogy **a végrehajtási rendeletben Magyarországon belül egységes szabályok legyenek!** Azaz a magyar hatóságokkal meg kell állapodni abban, hogy melyek legyenek ezek a szabályok. Nincs értelme az EU-s jogszabályok értelmezési vitáinak, és nem szabad hátrányos helyzetet teremteni az előírásoknál szigorúbb követelmények felállításával!

A CÉL, AZ EGYSÉGES SZAKMAI MEGÁLLAPODÁS!

A megküldött szakmai véleményeket összegezve **a Fórum ajánlásai, egyben az MGVE álláspontja:**

1. EU rendeleteknek nem megfelelő, de az előírt határidő előtt forgalomba hozott termékek a **forgalomba hozhatóság napját követően három évig, azaz 2018. szeptember 26-ig**, a nitrogén-oxidok (NO_x) határértékének szigorodásakor életbelépő rendelkezés ideéig **legyenek üzembe helyezhetők**.
2. a **magyarországi gyártók és forgalmazók** a 2015. évben, az EU környezetvédelmi és energiahatékonysági elveknek megfelelően, az értékesítési láncokban és **oktatási, továbbképzési programjukban hívják fel minden érintett figyelmét a változásokra**.
3. a Műszaki Szakbizottság vegye fel a jövő évi (gáz) **Műszaki Biztonsági Szabályzat** felülvizsgálati munkatervébe a rendeletek által előírt követelményeket a gázkészülékek általános tervezési követelmények fejezetébe (3.1).
4. A **garanciális csere** keretében helyszínre szállított, a **cserélni kívánt készülékkel azonos fajtájú készülék** forgalomba hozatali időpontjának az **eredeti készülék forgalomba hozatali időpontját** kell tekinteni.

A FÓRUM AJÁNLÁSÁNAK RÉSZLETES SZAKMAI INDOKLÁSA

Rendelkezők:

A 813/2013/EU Rendelet: a legfeljebb 400 kW mért hőteljesítményű helyiségfűtő berendezések és kombinált fűtőberendezések környezettudatos tervezésére vonatkozó **forgalomba hozatali, illetve üzembe helyezési követelményeket** állapítja meg,

- Magyarország **2015. szeptember 26-ig engedélyezheti** olyan fűtőberendezések **forgalomba hozatalát, illetve üzembe helyezését**, amelyek a szezonális helyiségfűtési hatásfok, a vízmelegítési hatásfok és a hangteljesítményszint tekintetében megfelelnek az e rendelet elfogadásakor hatályos nemzeti rendelkezéseknek.
- A tagállamok **2018. szeptember 26-ig engedélyezhetik** olyan fűtőberendezések forgalomba hozatalát és/vagy üzembe helyezését, amelyek a **nitrogén-oxid kibocsátás tekintetében** megfelelnek az e rendelet elfogadásakor hatályos nemzeti rendelkezéseknek.
- Az EU területén érvényes forgalomba hozatali rendszer értelmében a **Magyarországon 2015. szeptember 26-ig, forgalomba hozott fűtőberendezések** a határnapot követő időszakban is **üzembe helyezhetők**, ha a szezonális helyiségfűtési hatásfok, a vízmelegítési hatásfok és a hangteljesítményszint tekintetében megfelelnek a határnapot megelőző hatályos nemzeti rendelkezéseknek.
- A rendelet értelmében a **2015. szeptember 26-tól érvényes kritériumok mellett is van felmentéssel bíró gázkészülék**. Ilyen a 30 kW alatti B1 kombi- és a 10 kW alatti B1 fűtőberendezések.

MEGÁLLAPÍTÁSOK:

Ezzel kapcsolatban fontos annak meghatározása, hogy mit értünk **a forgalomba hozatal időpontja alatt**. Sajnálatos, de az EU rendelet nem definiálja, hogy a rendelet szempontjából mit kell érteni a forgalomba hozatal időpontján. Így a gázszakma valamennyi szereplőjének (gyártó, forgalmazó, hatóság, tervező, kivitelező) **közös érdeke, hogy a kérdést megállapodás alapján, egységesen rendezzük Magyarországon**.

Fontos, hogy a rendeletben szereplő „illetve” szó helyén a rendelet angol verziójában az „és/vagy” szerepel, amelyek közül a „vagy” szó szerepeltetése lehetővé tesz egy olyan értelmezést is, amely szerint a közölt határidő **vagy a forgalomba hozatalra, vagy az üzembe helyezésre vonatkozik**. Ez az értelmezés a jogbiztonságot jelentően abban a tekintetben, hogy **egy méltányos időkereten belül biztosítani kell** a vevőnek azt a jogát, hogy a megvásárolt gázkészülékét üzembe helyeztethesse.

A Blue Guide 2014 a forgalomba hozatal pontos definícióját határozza meg. Látható, hogy nincs hivatkozás üzembe helyezésre, csak ún. elérhetővé tételre. Elfogadható és kijelenthető, hogy ezek a meghatározások tisztázzák az elérhetővé tétel / forgalomba hozatal jelentését és azon termékek körét, amelyeknek az új követelményekhez kell igazodniuk. Eszerint:

A termék akkor elérhető a piacon, amikor akár ingyenesen, akár ellenérték fejében kereskedelmi tevékenység során forgalmazás, fogyasztás, vagy használat tárgyává válik az Unió piacán.

(...)

A termék akkor kerül a piacra, amikor első alkalommal elérhetővé válik az Unió piacán. Ennek végrehajtását a gyártó vagy az importőr végzi, azaz a gyártó és az importőr minősül az egyetlen olyan gazdasági szereplőnek, akik terméket vezetnek be a piacra. **Amikor a gyártó vagy az importőr a forgalmazó vagy a végfelhasználó számára szállít első alkalommal terméket, a tranzakciót jogilag mindig „forgalomba hozatalnak” kell tekinteni.** Bármely további művelet, pl. forgalmazótól forgalmazónak, vagy forgalmazótól végfelhasználónak elérhetővé tételnek minősül.

(...)

Az elérhetővé tételt illetően megjegyzendő, hogy a forgalomba hozatal elgondolása valamennyi egyedi termékre vonatkozik, nem egy terméktípusra, függetlenül attól, hogy egyedi vagy sorozatgyártott a termék. Következésképpen függetlenül attól, hogy valamely termék, modell vagy típus már jelen volt az új uniós követelmények hatályba lépése előtt, ugyanazon modell vagy típus egyedi darabjainak az új szabályozás hatályba lépést követő forgalomba hozatalakor meg kell felelniük ezen új követelményeknek.

További megközelítésben:

Mikor kell az „üzembe helyezés” fogalmat alkalmazni?

(...) Úgy kell érteni az elgondolást, hogy a „forgalomba hozatal” (első alkalommal elérhetővé tenni az EU piacán) és az „üzembe helyezés” (a termék első alkalommal történő rendeltetésszerű használata végfelhasználó által az EU-ban) a piacra történő bevezetés két különböző időpontját takarja; a „piacra lépés” feltételének megfelelni egyszer kell vagy a termék piacra történő bevezetése [forgalomba-hozatala], vagy üzembe helyezése időpontjában (...)

Először is fontos emlékezni arra, hogy a magyarázó memorandum, amelyet az Európai Bizottság valamennyi tagállamnak (köztük Magyarországnak is) megküldött, még a 813/2013 és 814/2013 végső szövegezésének szavazása előtt az alábbiakat állapítja meg (5. oldal):

„alkalmanként magát a hőtermelőt és a hőtermelő burkolatát külön hozzák forgalomba, és ez esetben mentesülnének a szabályozás alól. Az ilyen hőtermelő berendezések és burkolataik egy egységnek tekintendők, és ez esetben kerül előtérbe az „üzembe helyezés” fogalma, mivel a meglévő egységek alkatrészeként forgalomba hozott hőtermelő berendezések és burkolataik csak 2018. január 1-jéig mentesülnek.”

Egyértelmű, hogy az “üzembe helyezés” fogalmát csak erre az esetre kell alkalmazni (EC jóváhagyott kazánok, amelyek alkatrészeit külön értékesítik, és amelyeket a helyszínen szerelnek össze), míg a gázkészülékek és a vízmelegítő készülékek idevonatkozó esetében a forgalomba hozatal az irányadó.

Miért fontos momentum mégis az üzembe helyezés a gázkészülékek esetében?

Véleményünk szerint döntő fontosságú, hogy a gyártó mikor veszi el a termék feletti kontrollt. Másik fontos szempont, hogy a forgalomba hozatal időpontja egy olyan aktushoz kell kapcsolódjon, amely egy későbbi jogi eljárás során is kétség nélkül megállapítható, ellenőrizhető és nem kijátszható.

Például, egy gyártó a termék végső összeszerelését az üzemeltetés helyszínén tervezi, mert a termék a gyár telephelyén nem állítható össze teljesen, hiszen a termék teljesen összeszerelt állapotban nem szállítható.

A gyártó ezért kiköti, hogy a termék végső összeszerelésének megfelelőségét az üzemeltetés helyszínén saját maga, vagy feljogosított megbízottjai által **kontroll alatt kívánja tartani, akkor nyilvánvaló, hogy a forgalomba hozatal időpontjaként azt az időpontot kell tekinteni, amikor a gyártó vagy megbízottja kijelenti, hogy a teljesen összeszerelt termék már minden vonatkozó követelménynek megfelel és használatba vehető. **(Ennek gyakorlati példája a készülék részeként tanúsított égéstermék elvezető berendezéssel rendelkező gázkészülék).** A gyártó termék feletti kontrollja ekkor szűnik meg véglegesen, mert üzembe helyezés hiányában a gyártó nem vállal felelősséget a termékért, mivel a termék végső összeszerelése nem az ő kontrollja alatt történt. Azaz a gyártó műszaki kontrollja a termék felett az üzembe helyezés sikeres lezárásáig fennáll. **Ezt erősíti, hogy a jogszabályok az üzembe helyezésre kötelezett gázkészülék esetében a garancia és a szavatosság kezdő időpontját egyértelműen az üzembe helyezéssel azonosítják.****

A gyártók szerint fontos, hogy továbbra is az üzembe helyezést, azaz a termék műszaki átadásának időpontját tekintsük a forgalomba hozatali eljárás befejező aktusának. Fontos ugyanis, hogy egészen az üzembe helyezésig fennmaradjon a forgalomba hozatali szabályozás hatálya. Ez a gyártó teljes kontrollját eredményezi a termék felett, egészen addig, amíg a terméket teljesen össze nem szerelik. Ellenkező esetben megnyílna annak lehetősége, hogy nemzeti szintű (telepítési) előírások követelményeket támasszanak a CE tanúsított termékekkel szemben. Az érvényes jogszabályok (Piacfelügyelet, Műszaki Biztonsági előírások, Forgalomba hozatali követelmények, Fogyasztóvédelmi törvény) alapján nem állapítható meg kötelező üzembe helyezési határidő. A gyártó által adott jótállási feltételeknek az érvényes törvények minimumát kell biztosítani, de annál a Fogyasztó számára kedvezőbb feltételeket adhatnak.

Ha nem teszünk javaslatot a szezonális hatásfokot nem teljesítő készülékeknek a hatálybalépést követő időszakban történő üzembe helyezési idő-kötelmére, akkor a már – igaz szabályosan – forgalomba helyezett gázkészülékek akár 5-10 éves távlatban is részét fogják képezni a magyar piacnak, csökkentve ezzel az energiahatékonysági törekvésekben vállalt hazai szerepet. Ennek hatása ma még nem határozható meg kellő pontossággal, de az teljes bizonyossággal kijelenthető, hogy a jelenlegi, zömében korszerűtlen gázkészülék állomány ily módon történő továbbéltetése szakmailag és morálisan sem támogatható!

Továbbá az így konzervált régi technikának a pótalkatrész-ellátása, a garancia tartása, kiegészítő vagy szoros tartozékok raktárkészlete, az amúgy is alacsony haszonkulccsal értékesíthető berendezéseknél a forgalmazókra – meggyőződésünk szerint – nem vállalható terheket ró.

Megjegyezzük, hogy **a támogatási rendszerek**, azaz a fűtőkorszerűsítéssel összefüggő energetikai felújítási szubvenciók – lásd lakossági gázkészülék-csere pályázatok – **már ma is csak a kondenzációs készülékeket támogatják.** Leszögezzük, hogy a jelenleg forgalomban lévő **kondenzációs gázkészülékek egy része már most teljesíti a 813/2013/EU rendeletben meghatározott szezonális hatásfok értéket.**

ÖSSZEFOGLALÁS

Minden összefogás, minden javaslat, minden közös álláspont annyit ér, amennyit a résztvevők be is tartanak belőle! A cél az, hogy a Magyar Gázipari Vállalkozók Egyesülete a jogkövető magatartást, a szakmaiságot és a szakmaerkölcsöt magasan szem előtt tartva, az iparág minden résztvevőjével közös és elfogadott álláspontot képviselve megteremtse azt a szintetizáló és véleményalkotó státuszt, amivel a ránk nézve kötelező EU-s rendeletek hazai végrehajtási rendelete, a magyarországi sajátosságokat figyelembe véve **használható, betartható és elfogadható.**

Egy felettébb idevágó idézet: **„A földet nem apáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön”**

Budapest, 2014. október 13.

Szakmabaráti tisztelettel

Versits Tamás sk.
MGVE Elnöke